INUIT ATAQATIGIIT
INATSISARTUNI

UKA2025/ 12+72+127
11.November 2025
Mariane Paviasen Jensen

Forslag til Inatsisartutlov om ændring af Inatsisartutlov om obligatorisk pensionsopsparing

(Naalakkersuisoq for Finanser og Skatter)

Forslag til Inatsisartutbeslutning om, at Naalakkersuisut, senest på EM2026, pålægges at fremsætte forslag til ophævelse af Inatsisartutlov nr. 21 af 28. november 2016 om obligatorisk pensionsordning.

(Inatsisartunut ilaasortaq Pele Broberg, Naleraq)

Forslag til forespørgselsdebat om, hvordan de store samfundsmæssige udfordringer, der er opstået efter indførelsen af den obligatoriske pensionsopsparing, kan løses.

(Medlem af Inatsisartut, Aqqalu C. Jerimiassen, Atassut)

Ordførerindlæg.

Tre forskellige forslag som er fremlagt til behandling, hvor den første forslag er ændring af lov, det andet forslag om ophævelse af lov, samt det triede som er forslag til foresspørgselsdebat, er fremlagt til sambehandling, har vi, i Inuit Ataqatigiit, glædet os frem til at komme med vores indlæg.

Alle tre forslag som er vigtige. Og vi har følgende indlæg til det første forslag fra Naalakkersuisut.

Vi vil takke Naalakkersuisut for jeres vigtige forslag og for jeres ihærdige arbejde vedr. dette. Vi er allesammen vidne om, at den snart mange årige obligatoriske pensionsopsparing har givet en del problemer hos nogen. Derfor har

Naalakkersuiust nu fremlagt forslag om at rette op på de konkrete problemstillinger.

Formålet med, den fra 2026 gældende obligatoriske pensionsopsparing, har aldrig været at give problemer til hverdagen, men skulle have været en økonomisk sikring for den ældre, ved at selv at spare op mens man arbejder. Formålet i sig selv er godt nok men dagene ændrer sig. Der sker mange ting verden omkring os, som vi, fra vort land, ikke har indflydelse på. Der er sket mange ting de seneste år, hvor bl.a. corona har floreret, med stor problemer til følge verden over. Der føres krige flere steder på kloden. Alt disse har i vort land, haft alvorlige konsenkvenser, da vi er alt for afhængige af import af madvarer, byggematerialer og mange andre ting fra andre verdensdele. Priserne på varer har været stigende gevaldigt, og dette har haft økonomiske konsekvenser i vort daglig dag, hvor vi har sparet meget på pengene.

Naalakkersuisuts forslag har følgende indhold:

1. Forslag til ophævelse af indrivelse af for lidt betalt pensionsopsparing via skattekort.
2. Forslag om at der således ikke betales af for lidt betalt pensionsopsparing fra indkomståret 2024. Vi er glade for dette, da dette vedrører for dem der er lav indkomstområdet. Dette lov forslag, som også er godkendt af formandsskabet, vil have tilbagevirkende kraft.
3. Der vil ske ændringer i forpligtelserne til tjenestemands pensions området, således forpligtelserne til egenbetaling ophæves.....
4. I forslaget indebærer også forslaget om begrænse den obligatoriske pensionsopsparingsgrænse til 9%, hvor vi er tilfredse med at procentsatsen ikke overstiger 9%.

Naalakkersuisut understreger vigtigheden af den obligatoriske pensionsopsparing, da vi alle er intereseret i, at vi ikke bliver økonomisk dårligere stilet ved pensionering.

Vi har også bemærket, hvor svært det kan være for nogen i samfundet, at hæve fra sin pensionsopsparing ved pensionering eller ved sygdom.

Vi er vidne til at pensionskasserne, eks. SISA har store summer af penge, men på den anden side giver, for nogen, problemer når de ønsker at hæve deres opsparing, da pensionskasser bruger begrænsnings lignende tilstande, da de har bestemmelser om hvornår pensionsopsaringen kan udbetales. Vi har desværre nogen i blandt os, som er ved at bruge deres sidste dage, og derfor ønsker at få deres pensionsopsparing udbetalt fuldt ud, men som vi så ofte hører at kan dette ikke lade sig gøre. Vi har desværre også nogen i blandt os, som på grund af sygdom bliver førtidspensionister, nogen som af en læge får at vide, hvor lang tid de har tilbage af deres liv. For disse er det umuligt at få deres pensionsopsparing udbetalt, og sådan burde det ikke være, da vedkommende skal have mulighed for at bruge sin opsparing i resten af sit levetid, og ikke først udbetales efter vedkommendes dødsfald, hvor opsparingen tilfalder arvingerne.

Vi mener i Inuit Ataqatigiit, at loven skal ændres, således for dem der har sparet op har mere handlefrihed og det bliver nemmere for dem at hæve deres opsparing.

Naalakkersuisut oplyser endvidere, at de har oprettet en arbejdsgruppe med viden på området, og med henblik på ændring men også med henblik på bibeholde loven om den obligatoriske pensionsopsparing. Til trods for at vi ikke har viden om sammensætningen af arbejdsgruppen, ønsker vi dem et godt arbejde, samt indstiller at ovennævnte problematikker tages med i arbejdet.

Vi kan endvidere sige at vi ser fremtid at arbejdgruppens arbejde, og Naalakkersuisut forslag. Derfor støtter vi fuldtud Naalakkersuisuts forslag.

Med hensyn til Naleraqs forslag, mener vi i Inuit Ataqatigiit, at forslaget skal være gennemtænkt. Vi er alle bekendt med den økonomiske byrde vi får, når vi bliver selvstændige. At samfundet kan stå på egne ben er en af de vigtige mål vi skal have ved selvstændighed. Vi mener at der, i Naleraq forslag, bliver fjernet, at vi på vores egne primiser kan stå på egne ben ved pensioneringen, og at det ikke er en god ide, at de offentlige skal forsørge os fuldt ud.

Vi må, som et land og folk, skabe et stærkt samfund, og ikke mindst et samfund som kan stå på egne ben, når vi bliver selvstændige. Det vil ikke give mening at sætte sin lid til de offentlige. Vi har behov for mange penge, derfor mener vi i Inuit Ataqatigit, at alle dem der kan arbejde og forsørge sig selv, må spare op til sin pension, mens de kan, selvfølgelig vil dem der ikke kan forsørge sig selv, blive forsørget, og vi forstår, at vores nuværende Naalakkersuisut vil sørge for dette, derfor er vi imod Naleraq forslag.

Med hensyn til Atassut forslag til forspørgselsdebat, forstår vi godt deres tvivl med hensyn til den obligatoriske pensionsopsparing kontra Det Danske Grundlov. Vi kan dog også bemærke at danskerne har været involveret i den store ordning som er indført i vort land. Vi kan i Inuit Ataqatigiit se, at der i den Naalakkersuisuts kommende forslag om ændring af den eksisterende lov om obligatorisk pensionsordning, er på vej, ved at oprette en arbejdsgruppen.

Ja det der skete i 2027, er ikke på sin plads, og er ikke tilfredsstillende at der blev trukket op til 47% af folks opsparing. Det er svært at se, hvordan vi kunne have undgået dette. Med hensyn til ophævelse af PFA-soraarneq, vil jeg, som en af dem der sparede op der, være ærlig og sige at jeg ikke kan huske noget om jeg blev spurgt, og ved at spørge, og høre brugerne, kunne man have

undgået denne manglende information. Jeg er selv interesseret i at min pensionsopsparing forbliver i vort land. Ved høring kunne kan jeg have været medbestemmende, og for de fleste undgået ikke have set det og være medbestemmende. Vi mener at forhold som bl.a. beslutninger uden om samfundet bør afskaffes helt. Store beslutninger som vil ramme vort dagligdag, bør tages ved involvering af samfundet således de føler medejerskab, men ikke bag deres ryg.

Det ærgrer mig, at jeg med tidsnød, er ordfører for denne interessante og vigtige forslag til forespørgselsdebat. Da tre forslag sambehandles føles det at man ikke kan komme i dybden og ikke kan pointere noget. Men alligevel tre vigtige forslag, hvoraf de to af dem har mulighed for viderebehandling i udvalg, derfor sender vi forslagene til udvalgsbehandling. Qujanaq.